

**ПУТІВНИК ПО ACQUIS ЄС:
реферативний огляд новоприйнятих актів
за березень 2024 року***

Путівник по acquis ЄС містить оперативну систематизовану інформацію щодо прийнятих актів ЄС, ілюструє тенденції розвитку acquis та актуальні питання для держав-членів ЄС.

У першому розділі Путівника наведено реферативні огляди актів, опублікованих у березні 2024 року, які присвячені врегулюванню відносин у сферах:

- охорони довкілля, здоров'я та прав споживачів;
- права на заснування та свободу надання послуг;
- промислової політики та внутрішнього ринку;
- транспортної політики;
- зони свободи, безпеки та правопорядку;
- спільної зовнішньої політики та політики безпеки.

До другого розділу Путівника увійшли акти, прийняті ЄС щодо України в зазначений період. Це акти про солідарність з Україною в питаннях забезпечення її територіальної цілісності, суверенітету та незалежності, а також щодо врегулювання окремих аспектів виконання Україною Угоди про асоціацію між Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами, з одного боку, та Україною, з іншого боку.

У третьому розділі Путівника наведено огляд тенденцій розвитку права ЄС (acquis ЄС).

Для ознайомлення з Путівником перейдіть за посиланням:

<https://padlet.com/rservvru/aquis-2024-vbm4o7irk43wvl8p>

ЗМІСТ

I. Акти права ЄС	4
Законодавчі акти	4
<i>Право на заснування та свобода надання послуг</i>	4
<i>Охорона довкілля, здоров'я та прав споживачів</i>	6
<i>Транспортна політика</i>	7
<i>Промислова політика та внутрішній ринок</i>	8
Незаконодавчі акти	8
<i>Транспортна політика</i>	8
<i>Охорона довкілля, здоров'я та прав споживачів</i>	10
<i>Зона свободи, безпеки та правопорядку</i>	11
<i>Промислова політика та внутрішній ринок</i>	11
<i>Спільна зовнішня політика та політика безпеки</i>	11
<i>Право заснування та свобода надання послуг</i>	12
II. Акти ЄС, прийняті на знак солідарності з Україною	14
Незаконодавчі акти	14
III. Огляд тенденцій розвитку права ЄС	16

І. Акти права ЄС

Законодавчі акти

Право на заснування та свобода надання послуг

Регламент (ЄС) 2024/791 Європейського Парламенту та Ради від 28 лютого 2024 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 600/2014 щодо підвищення прозорості даних, усунення перешкод для створення консолідованих мереж, оптимізація торговельних зобов'язань і заборона отримання плати за проходження заявок¹.

Регламент вносить зміни і доповнює положення Регламенту (ЄС) № 600/2014 з метою сприяння створенню консолідованої мережі для кожного класу активів, підвищення прозорості ринків фінансових інструментів та подальшого покращення рівних умов функціонування між регульованими ринками та системними інтерналізаторами, а також підвищення міжнародної конкурентоспроможності ринків капіталу Союзу.

З цією метою в акті визначено: вимоги до торговельних майданчиків щодо прозорості; вимоги до торговельної прозорості; структуровані фінансові продукти; квоти на викиди; відстрочену публікацію щодо деривативів; зобов'язання надавати до- та після торговельну інформацію на розумній комерційній основі; вимоги до якості наданих даних; синхронізацію робочих годин; порядок вибору єдиного постачальника консолідованої мережі тощо.

Цей Регламент набирає чинності на двадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент є обов'язковим до виконання в повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Директива (ЄС) 2024/790 Європейського Парламенту і Ради від 28 лютого 2024 року про внесення змін до Директиви 2014/65/ЄС про ринки фінансових інструментів².

Ця Директива прийнята з метою покращення прозорості на ринках фінансових інструментів та підвищення міжнародної конкурентоспроможності ринків капіталу ЄС і передбачає низку змін до Директиви Європейського Парламенту і Ради від 15 травня 2014 року про ринки фінансових інструментів та

¹ Regulation (EU) 2024/791 of the European Parliament and of the Council of 28 February 2024 amending Regulation (EU) No 600/2014 as regards enhancing data transparency, removing obstacles to the emergence of consolidated tapes, optimising the trading obligations and prohibiting receiving payment for order flow. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400791

² Directive (EU) 2024/790 of the European Parliament and of the Council of 28 February 2024 amending Directive 2014/65/EU on markets in financial instruments. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/790/oj>

про внесення змін до Директиви 2002/92/ЄС та Директиви 2011/61/ЄС. Вносяться зміни до положень, які, зокрема, стосуються:

- обов'язку виконувати розпорядження на найвигідніших для клієнта умовах (стаття 27 Директиви 2014/65/ЄС);
- моніторингу дотримання правил багатосторонніх торговельних об'єктів (БТМ) чи організованих торговельних механізмів (ОТМ) та інших юридичних обов'язків (стаття 31 Директиви 2014/65/ЄС);
- організаційних вимог до регульованого ринку (стаття 47 Директиви 2014/65/ЄС);
- вимог до стійкості систем, тимчасового зупинення торгів і електронної торгівлі (стаття 48 Директиви 2014/65/ЄС);
- лімітів позицій та заходів контролю управління позиціями за товарними деривативами (стаття 57 Директиви 2014/65/ЄС);
- звітування про позиції за категоріями власників позицій (стаття 58 Директиви 2014/65/ЄС);
- вимог до звітів, що містять комплексну оцінку ринків товарних деривативів, квот на викиди та похідних квот на викиди та які Європейська Комісія подає до Європейського Парламенту і Ради (стаття 90 Директиви 2014/65/ЄС).

Ця Директива набирає чинності на двадцятий день після її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та є обов'язковою до виконання в повному обсязі і безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Регламент (ЄС) 2024/886 Європейського Парламенту та Ради від 13 березня 2024 року про внесення змін до Регламентів (ЄС) № 260/2012 та (ЄС) 2021/1230 і Директив 98/26/ЄС та (ЄС) 2015/2366 щодо миттєвих кредитних переказів у євро³.

Цей Регламент прийнятий з метою забезпечення єдиних правил для транскордонних миттєвих кредитних переказів у євро на рівні ЄС та збільшення їх загального використання та передбачає внесення змін до низки законодавчих актів права ЄС.

Регламентом вносяться зміни до:

1) Регламенту (ЄС) № 260/2012 Європейського Парламенту та Ради від 14 березня 2012 року, що встановлює технічні та комерційні вимоги до кредитних переказів та прямого дебетування в євро та вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 924/2009, зокрема: а) вводяться такі поняття як: «миттєвий кредитний переказ», «канал здійснення платежу», «постачальник послуг із здійснення платежу», «найменування одержувача платежу» тощо; б) запроваджується регулювання здійснення операцій миттєвих кредитних переказів, стягнення плати за кредитні перекази та перевірку одержувача платежу.

³ Regulation (EU) 2024/886 of the European Parliament and of the Council of 13 March 2024 amending Regulations (EU) No 260/2012 and (EU) 2021/1230 and Directives 98/26/EC and (EU) 2015/2366 as regards instant credit transfers in euro. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400886

2) Регламенту (ЄС) 2021/1230 Європейського Парламенту та Ради від 14 липня 2021 року про транскордонні платежі в ЄС, які передбачають: а) виключення від здійснення плати за транскордонні платежі та відповідні національні платежі; б) зміни у частині стягнення постачальником послуг із здійснення платежу додаткової плати (в окремо визначених випадках).

3) Директиви (ЄС) 2015/2366 Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2015 року про платіжні послуги на внутрішньому ринку, про внесення змін до Директив 2002/65/ЄС, 2009/110/ЄС та 2013/36/ЄС і Регламенту (ЄС) № 1093/2010 та про скасування Директиви 2007/64/ЄС, у частині доповнення положень щодо: а) вимог до захисту коштів, отриманих від користувачів платіжних послуг або через іншого надавача платіжних послуг для виконання платіжних операцій; б) доступу до платіжних систем; в) умови подання запиту на участь у визначених платіжних системах.

4) Директиви 98/26/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 травня 1998 року про остаточність розрахунків у платіжних системах та системах розрахунків з цінними паперами, у частині визначення понять «установа» та «учасник».

Директива набирає чинності на двадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та є обов'язковою до виконання в повному обсязі і безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Охорона довкілля, здоров'я та прав споживачів

Директива (ЄС) 2024/884 Європейського Парламенту та Ради від 13 березня 2024 року про внесення змін до Директиви 2012/19/ЄС про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)⁴.

Цю Директиву прийнято з метою перегляду Директиви Європейського Парламенту і Ради 2012/19/ЄС від 4 липня 2012 року про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)⁵ та усунення її недоліків. Положення Директиви передбачають зміни:

- до фінансування переробки ВЕЕО від користувачів, що не є приватними домогосподарствами;
- у частині забезпечення користувачів необхідною інформацією про ВЕЕО;
- до вимог щодо розміщення на об'єкті електричного та електронного обладнання інформації про дату його появи на ринку.

⁴ Directive (EU) 2024/884 of the European Parliament and of the Council of 13 March 2024 amending Directive 2012/19/EU on waste electrical and electronic equipment (WEEE). URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400884

⁵ Директива Європейського Парламенту і Ради 2012/19/ЄС від 4 липня 2012 року про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_030-12#Text

Директива набирає чинності на двадцятий день після її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та є обов'язковою до виконання в повному обсязі і безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Транспортна політика

Рішення (ЄС) 2024/867 Європейського Парламенту та Ради від 13 березня 2024 року уповноваження Французької Республіки вести переговори, підписувати та укласти міжнародну угоду щодо вимог безпеки та оперативної сумісності у постійному сполученні під Ла-Маншем (Channel Fixed Link)⁶.

Даним Рішенням встановлюються умови, згідно з якими Французька Республіка уповноважена вести переговори, підписувати, укласти та в майбутньому вносити зміни до міжнародної угоди зі Великою Британією щодо вимог безпеки та оперативної сумісності у постійному сполученні під Ла-Маншем, а також співробітництва між Établissement Public de Sécurité Ferroviaire (EPSF) і Office of Rail and Road (ORR) (далі – угода).

Зазначена угода повинна відповідати умовам, викладеним у статтях 2 та 3 цього Рішення, зокрема бути сумісною з законодавством Союзу в усіх відношеннях. Крім того Французька Республіка повинна регулярно інформувати Комісію про переговори зі Великою Британією щодо угоди та, у разі необхідності, запрошувати Комісію у якості спостерігача.

Протягом усього терміну дії угоди Французька Республіка забезпечує повне, правильне та швидке застосування законодавства Союзу в частині постійного сполучення під Ла-Маншем, що знаходиться під її юрисдикцією. Французька Республіка вживає відповідних заходів у цьому відношенні, включаючи, у разі необхідності, призупинення або денонсацію угоди.

Французька Республіка також уповноважена вести переговори щодо подальших поправок до угоди відповідно до процедури, викладеної в параграфах 3 і 4 статті 5 цього Рішення, щоб забезпечити відповідність угоди умовам, викладеним у статті 1 Рішення (ЄС) 2020/1531.

Це Рішення прийнято 13 березня 2024 року та адресовано Французькій Республіці.

⁶ Decision (EU) 2024/867 of the European Parliament and of the Council of 13 March 2024 empowering the French Republic to negotiate, sign and conclude an international agreement on the safety and interoperability requirements within the Channel Fixed Link. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400867

Промислова політика та внутрішній ринок

Регламент (ЄС) 2024/903 Європейського Парламенту та Ради від 13 березня 2024 року, що встановлює заходи для високого рівня взаємодії державного сектора в Союзі (Акт про взаємодію в Європі)⁷.

Цей Регламент встановлює заходи, які сприяють транскордонній сумісності транс'європейських цифрових публічних послуг і взаємодії базової мережі та інформаційних систем шляхом встановлення загальних правил та структури управління. Положення Регламенту застосовуються до установ Союзу та органів державного сектору, які регулюють, надають, керують або впроваджують транс'європейські цифрові публічні послуги.

Регламентом встановлюються процедури прийняття рішень щодо взаємодії між державними установами Союзу, визначаються загальні принципи засобів взаємодії, запроваджується портал для інформації, пов'язаної із транскордонною взаємодією європейських цифрових публічних послуг, визначаються засоби із підтримки впровадження політики цифрової взаємодії в Європі. Як приклад розвитку такої політики, впроваджуються цифрові «пісочниці» («sandbox» – це умовне середовище для тестування в комп'ютерній системі, в якому можна безпечно запускати нове або неперевірене програмне забезпечення чи код) для взаємодії між відповідними органами і установами, а також визначається необхідність навчання персоналу для праці у цій системі.

Цей Регламент набуває чинності на двадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу», є обов'язковим у повному обсязі і безпосередньо застосовується в усіх державах-членах. Застосування Регламенту починається з 12 липня 2024 року, окрім статей 3(1)-(4) і статті 17, які застосовуються з 12 січня 2025 року.

Незаконодавчі акти

Транспортна політика

Рішення Ради (ЄС) 2024/851 від 4 березня 2024 року щодо позиції, яка буде зайнята від імені Європейського Союзу на 12-й сесії Підготовчої комісії зі створення Міжнародного реєстру залізничного рухомого складу та на першій сесії Наглядного органу, створеного відповідно до Люксембурзького протоколу до Конвенції про міжнародні гарантії стосовно рухомого

⁷ Regulation (EU) 2024/903 of the European Parliament and of the Council of 13 March 2024 laying down measures for a high level of public sector interoperability across the Union (Interoperable Europe Act). URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=OJ:L_202400903

обладнання з питань залізничного рухомого складу (Люксембурзький залізничний протокол)⁸.

У цьому Рішенні визначена позиція, яка буде прийнята від імені Союзу на 12-й сесії Підготовчої комісії зі створення Міжнародного реєстру залізничного рухомого складу та на першій сесії Наглядового органу, створеного відповідно до Люксембурзького залізничного протоколу до Конвенції про міжнародні гарантії стосовно рухомого обладнання з питань залізничного рухомого складу, викладена у Додатку до цього Рішення, у якому, серед іншого, зазначені зміни щодо питань порядку денного 1-ї сесії Наглядового органу.

Зміни до позицій можуть бути узгоджені представниками Союзу в Підготовчій комісії та Наглядовому органі без подальшого рішення Ради.

Це Рішення набирає чинності з дня його прийняття – 4 березня 2024 року.

Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) 2024/785 від 5 березня 2024 року, який передбачає обов'язкову реєстрацію імпорту нових акумуляторних електричних транспортних засобів, призначених для перевезення осіб, що походять з Китайської Народної Республіки⁹.

Цим Імплементативним Регламентом встановлено, що відповідно до статті 24(5) Регламенту (ЄС) 2016/1037 митним органам доручається вжити належних заходів для реєстрації імпорту до Союзу нових акумуляторних електричних транспортних засобів, які призначені для перевезення дев'яти або менше осіб, включно з водієм, що приводяться в рух (незалежно від кількості коліс) виключно одним або кількома електродвигунами, які наразі класифікуються за кодом ТН ЗЕД 8703 80 10 і походять з Китайської Народної Республіки. Мотоцикли не є об'єктом даного правового регулювання.

Реєстрація припиняється через дев'ять місяців від дати набрання чинності цим Регламентом.

Цей Імплементативний Регламент набирає чинності на наступний день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

⁸ Council Decision (EU) 2024/851 of 4 March 2024 on the position to be taken on behalf of the European Union at the 12th session of the Preparatory Commission for the establishment of the International Registry for Railway Rolling Stock and at the first session of the Supervisory Authority established pursuant to the Luxembourg Protocol to the Convention on International Interests in Mobile Equipment on Matters specific to Railway Rolling Stock. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400851

⁹ Commission Implementing Regulation (EU) 2024/785 of 5 March 2024 making imports of new battery electric vehicles designed for the transport of persons originating in the People's Republic of China subject to registration. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400785

Охорона довкілля, здоров'я та прав споживачів

Рекомендація Комісії (ЄС) 2024/907 від 22 березня 2024 року щодо моніторингу нікелю в продуктах харчування¹⁰.

Беручи до уваги наявні дані про поширеність, максимальні рівні нікелю в різних харчових продуктах, передбачені в Регламенті Комісії (ЄС) 2023/915, ця Рекомендація встановлює, що держави-члени у співпраці з операторами ринку харчових продуктів повинні протягом 2025, 2026 та 2027 років контролювати наявність нікелю в продуктах харчування. Моніторинг повинен включати харчові добавки, шоколад, шоколадні пасти, горіхові пасти, какао-боби, продукти на основі зернових (зокрема сухі сніданки, зернові пластівці та вівсяні продукти), готові до вживання супи, каву, чай, овочі, морські водорості, насіння олійних культур, продукти на основі сої, такі як тофу, та напої на основі сої, бобові, горіхи, рибу та інші морепродукти.

Держави-члени повинні, якщо це необхідно, збирати знання про заходи пом'якшення для зниження рівня нікелю в продуктах харчування. Держави-члени також повинні забезпечити, щоб відомі методи пом'якшення наслідків були ефективно доведені до відома фермерів і операторів харчової промисловості для їх поступового впровадження. Процедури відбору проб та аналізу повинні виконуватися відповідно до вимог щодо відбору проб та аналізу, викладених у Регламенті Комісії (ЄС) № 333/2007.

Директива (ЄС) 2024/869 Європейського Парламенту та Ради від 13 березня 2024 року про внесення змін до Директиви 2004/37/ЄС Європейського Парламенту та Ради та Директиви Ради 98/24/ЄС щодо граничних значень свинцю та його неорганічних сполук і дизоціанатів¹¹.

Директива спрямована на захист працівників, які працюють на виробництвах із шкідливими для людини речовинами, зокрема канцерогенами, мутагенами і токсичними речовинами свинцю, його неорганічними сполуками і дизоціанатами. Директива змінює граничні значення допустимого впливу на виробництвах з метою запобігання професійним захворюванням, які можуть бути наслідком роботи з подібними токсичними речовинами.

Ця Директива набуває чинності на двадцятий день після її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та адресована державам-членам.

¹⁰ Commission Recommendation (EU) 2024/907 of 22 March 2024 on the monitoring of nickel in food. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400907

¹¹ Directive (EU) 2024/869 of the European Parliament and of the Council of 13 March 2024 amending Directive 2004/37/EC of the European Parliament and of the Council and Council Directive 98/24/EC as regards the limit values for lead and its inorganic compounds and for diisocyanates. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400869

Зона свободи, безпеки та правопорядку

Регламент (ЄС) 2024/868 Європейського Парламенту та Ради від 13 березня 2024 року про внесення змін до Рішення Ради 2009/917/ЖНА щодо його узгодження з правилами Союзу стосовно захисту персональних даних¹².

Регламент передбачає внесення змін до нормативних актів митної політики Союзу у частині отримання, використання і обробки персональних даних через інформаційні технології з метою запобігання і виявлення злочинів та інших правопорушень.

Цей Регламент набуває чинності на двадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та є обов'язковим у повному обсязі та безпосередньо застосовується в державах-членах.

Промислова політика та внутрішній ринок

Рекомендація Комісії (ЄС) 2024/779 від 26 лютого 2024 року щодо безпечних і стійких підводних кабельних інфраструктур¹³.

Рекомендація спрямована на регулярне оцінювання з метою покращення безпеки та стійкості інфраструктури підводного кабелю, а також підтримки розгортання або суттєвого оновлення такої інфраструктури за допомогою «Кабельних проєктів Європейського інтересу» (англ. Cable Projects of European Interest – CPEI).

У Рекомендації детально описуються дії, які застосовуються на рівні держав-членів, щодо безпеки, регулярного тестування операторів підводних кабельних інфраструктур, прискорення дозвільних процедур на закупівлі необхідних матеріалів тощо. На рівні Союзу Рекомендація закликає держави-члени на обмін інформацією та налагодження тісної взаємодії у цій галузі, активної участі у «CPEI», зокрема щодо фінансування таких заходів.

Ця Рекомендація адресована державам-членам.

Спільна зовнішня політика та політика безпеки

Рішення Ради (CFSP) 2024/890 від 18 березня 2024 року про внесення змін до Рішення (CFSP) 2021/509 про заснування Європейського фонду миру¹⁴.

Цим Рішенням внесено зміни до пункту 1 статті 2 Рішення (CFSP) 2021/509, згідно з якими збільшується фінансовий ліміт Європейського фонду миру до 17 040

¹² Regulation (EU) 2024/868 of the European Parliament and of the Council of 13 March 2024 amending Council Decision 2009/917/JHA as regards its alignment with Union rules on the protection of personal data. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400868

¹³ Commission Recommendation (EU) 2024/779 of 26 February 2024 on Secure and Resilient Submarine Cable Infrastructures. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400779

¹⁴ Council Decision (CFSP) 2024/890 of 18 March 2024 amending Decision (CFSP) 2021/509 establishing a European Peace Facility. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400890

000 000 євро до 2027 року в поточних цінах. Також змінено пункт 10 статті 73 Рішення (CFSP) 2021/509, яким встановлено початок надання додаткової допомоги Україні в розмірі 5 000 000 000 євро в поточних цінах в межах річних лімітів, встановлених у Додатку I до Рішення (CFSP) 2021/509. Комітет фонду повинен ухвалити рішення про використання відповідної суми не пізніше ніж через один місяць після 18 березня 2024 року. Також передбачено, що у випадку, якщо держава-член утрималася під час голосування щодо заходу допомоги, який фінансуватиметься за рахунок виділеної суми, така держава-член не приймає участі у витратах на відповідний захід, а повинна зробити додатковий внесок в інші заходи допомоги.

Додаток I до Рішення (CFSP) 2021/509 викладено у новій редакції зі зміненими річними фінансовими лімітами.

Це Рішення набирає чинності з дня його прийняття.

Імплементативний Регламент Ради (ЄС) 2024/952 від 22 березня 2024 року про імплементативний Регламент (ЄС) 2020/1998 щодо обмежувальних заходів проти серйозних порушень прав людини та зловживань¹⁵.

Цим Регламентом внесено зміни до Додатку I Регламенту (ЄС) 2020/1998, згідно з якими додано тридцять три фізичні і дві юридичні особи до переліку осіб, організацій і органів, на яких поширюються обмежувальні заходи. Додаток I до Регламенту (ЄС) 2020/1998 змінено відповідно до Додатку до цього Регламенту.

Цей Регламент набирає чинності з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та є обов'язковим у повному обсязі та безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Право заснування та свобода надання послуг

Рекомендація Комісії (ЄС) 2024/915 від 19 березня 2024 року щодо заходів з боротьби з контрафакцією та посилення захисту прав інтелектуальної власності¹⁶.

Рекомендація заохочує держави-члени, включно з компетентними національними органами, правовласниками та іншими економічними операторами, у тому числі постачальниками посередницьких послуг, вживати ефективних, належних і пропорційних заходів для боротьби з діяльністю, що порушує права інтелектуальної власності, як в онлайн, так і в офлайн середовищі.

Рекомендація спрямована на забезпечення повної відповідності статтям 8, 11, 16, 17, 47 і 49 Хартії основоположних прав Європейського Союзу. Визначено, що

¹⁵ Council Implementing Regulation (EU) 2024/952 of 22 March 2024 implementing Regulation (EU) 2020/1998 concerning restrictive measures against serious human rights violations and abuses. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400952

¹⁶ Commission Recommendation (EU) 2024/915 of 19 March 2024 on measures to combat counterfeiting and enhance the enforcement of intellectual property rights. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=OJ:L_202400915

для забезпечення дотримання основоположного права на захист фізичних осіб у зв'язку з обробкою персональних даних, а також вільного переміщення персональних даних, обробка персональних даних у контексті будь-яких заходів, вжитих на виконання цієї Рекомендації, повинна здійснюватися у повній відповідності до правил про захист даних. Вона повинна повністю відповідати Регламенту (ЄС) 2016/679 та Директиві (ЄС) 2016/680 та контролюватися компетентними наглядовими органами.

II. Акти ЄС, прийняті на знак солідарності з Україною

Незаконодавчі акти

Рішення Комісії (ЄС) 2024/775 від 4 березня 2024 року про звільнення від сплати ввізного мита та ПДВ на імпорту товарів, призначених для безоплатного розповсюдження або надання особам, які тікають від збройної агресії проти України, та особам, які потребують допомоги в Україні¹⁷.

Це Рішення містить положення, які стосуються питань надання права окремим державам-членам ЄС (Латвійській Республіці, Литовській Республіці, Республіці Польща, Румунії та Словацькій Республіці) звільняти від сплати ввізного мита та ПДВ на імпорту товари, призначені для безоплатного розповсюдження або надання особам, які тікають від збройної агресії проти України, та особам, які потребують допомоги в Україні.

Також у Рішенні: визначаються умови, виконання яких дозволить звільнити окремі товари від сплати ввізного мита та ПДВ на імпорту товарів; зазначається, що держави-члени повинні надавати Європейській Комісії на щомісячній основі (на п'ятнадцятий день місяця, наступного за звітним) інформацію щодо характеру, кількості та вартості товарів, звільнених від сплати ввізного мита та ПДВ на імпорту.

У Рішенні вказується, що таке звільнення від сплати ввізного мита та ПДВ на імпорту застосовується у період з 1 січня 2024 року до 31 грудня 2024 року.

Імплементативний Регламент Ради (ЄС) 2024/827 від 4 березня 2024 року про імплементативний Регламенту (ЄС) № 208/2014 щодо обмежувальних заходів, спрямованих проти певних осіб, організацій та органів з огляду на ситуацію в Україні¹⁸.

Цим Регламентом внесено зміни до Розділу В (Право на захист і право на ефективний судовий захист) Додатку I Регламенту (ЄС) № 208/2014. Зокрема додано положення щодо призначення судового розгляду в порядку спеціального судового провадження за відсутності обвинуваченого, а саме: Захарченка Віталія Юрійовича, Ратушняка Віктора Івановича; Курченка Сергія Віталійовича.

Цей Регламент набирає чинності на наступний день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та є обов'язковим у повному обсязі та безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

¹⁷ Commission Decision (EU) 2024/775 of 4 March 2024 on relief from import duties and VAT exemption on importation granted for goods to be distributed or made available free of charge to persons fleeing Russia's military aggression against Ukraine and to persons in need in Ukraine (notified under document C(2024) 1333). URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400775

¹⁸ Council Implementing Regulation (EU) 2024/827 of 4 March 2024 implementing Regulation (EU) No 208/2014 concerning restrictive measures directed against certain persons, entities and bodies in view of the situation in Ukraine. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400827

Рішення Ради (CFSP) 2024/828 від 4 березня 2024 року про внесення змін до Рішення 2014/119/CFSP щодо обмежувальних заходів, спрямованих проти певних осіб, організацій та органів з огляду на ситуацію в Україні¹⁹.

Цим Рішенням внесено зміни до пункту 2 статті 5 Рішення 2014/119/CFSP, згідно з якими дія Рішення 2014/119/CFSP продовжена до 6 березня 2025 року. До Розділу В (Право на захист і право на ефективний судовий захист) Додатку до Рішення 2014/119/CFSP додано положення щодо призначення судового розгляду в порядку спеціального судового провадження за відсутності обвинуваченого стосовно фізичних осіб, перелік яких наведений у Додатку до Рішення 2014/119/CFSP, а саме: Захарченка Віталія Юрійовича, Ратушняка Віктора Івановича і Курченка Сергія Віталійовича. Додаток до Рішення 2014/119/CFSP змінено відповідно до Додатку до цього Рішення.

Це Рішення набирає чинності на наступний день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Імплементативний Регламент Ради (ЄС) 2024/849 від 12 березня 2024 року про імплементативний Регламент (ЄС) № 269/2014 щодо обмежувальних заходів стосовно дій, які підривають або загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України²⁰.

Цим Регламентом внесено зміни до інформації щодо дев'яності семи фізичних та дев'яти юридичних осіб, наведених у переліку фізичних та юридичних осіб, організацій і органів, що викладений у Додатку I до Регламенту (ЄС) № 269/2014. Також з Додатка I до Регламенту (ЄС) № 269/2014 вилучено записи щодо дев'яти померлих і трьох інших фізичних осіб. Додаток I до Регламенту (ЄС) № 269/2014 змінено відповідно до Додатку до цього Регламенту.

Цей Регламент набирає чинності на наступний день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Цей Регламент є обов'язковим у повному обсязі та безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

¹⁹ Council Decision (CFSP) 2024/828 of 4 March 2024 amending Decision 2014/119/CFSP concerning restrictive measures directed against certain persons, entities and bodies in view of the situation in Ukraine. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400828

²⁰ Council Implementing Regulation (EU) 2024/849 of 12 March 2024 implementing Regulation (EU) No 269/2014 concerning restrictive measures in respect of actions undermining or threatening the territorial integrity, sovereignty and independence of Ukraine. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400849

III. Огляд тенденцій розвитку права ЄС

Угода про підвищення прозорості імпорту та експорту вогнепальної зброї для боротьби з незаконним обігом²¹.

14 березня 2024 року учасники переговорів від Парламенту та Ради ЄС досягли попередньої домовленості щодо оновлення правил для більш ефективного відстеження імпорту та експорту цивільної вогнепальної зброї.

Оновлені правила мають на меті зробити імпорт та експорт вогнепальної зброї в ЄС більш прозорим та відстежуваним, що зменшить ризик її незаконного обігу. Згідно з оновленими і більш гармонізованими правилами весь імпорт і переважна більшість експорту вогнепальної зброї для цивільного використання підлягатимуть більш ретельному нагляду без шкоди для торгівлі.

Правила встановлюють загальноєвропейську систему електронного ліцензування (ELS) для виробників і дилерів, яка замінить національні системи ліцензування, що базуються переважно на паперових носіях. Компетентні органи повинні будуть перевіряти центральну систему, яка містить всі відмови, перш ніж надати дозвіл на імпорт або експорт. Держави-члени повинні або прийняти цю електронну систему, або інтегрувати свої національні цифрові системи в ELS для забезпечення кращого нагляду та обміну інформацією між органами влади. Комісія створить ELS протягом двох років, а держави-члени матимуть чотири роки для введення всіх необхідних даних та підключення своїх систем.

З метою підвищення прозорості учасники переговорів з ЄП домоглися того, щоб Комісія складала щорічний публічний звіт про імпорт та експорт вогнепальної зброї для цивільного використання, який базується на національних даних. Звіт має включати, серед іншого, кількість виданих дозволів на імпорт та експорт, їхню митну вартість на рівні ЄС, а також кількість відмов та конфіскацій.

Переглянутий регламент також зобов'яже дилерів і виробників маркувати імпортовану зброю та її основні компоненти, що продаються на ринку ЄС. Це дозволить покращити відстеження та уникнути так званих «пістолетів-привидів» – вогнепальної зброї, зібраної з немаркованих компонентів.

Тепер Парламент і Рада ЄС мають дати остаточне зелене світло тимчасовій угоді. Регламент набуде чинності після опублікування в Офіційному віснику ЄС.

Пакет прес-релізів Європейського Парламенту до Європейської Ради від 21 та 22 березня 2024 року²².

У резолюції, ухваленій 29 лютого, депутати Європарламенту підбили підсумки двох років з моменту повномасштабного вторгнення Росії в Україну

²¹ Deal on making firearms import and export more transparent to fight trafficking. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240313IPR19328/deal-on-making-firearms-import-and-export-more-transparent-to-fight-trafficking>

²² European Parliament Press Kit for the European Council of 21 and 22 March 2024. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240318IPR19402/european-parliament-press-kit-for-the-european-council-of-21-and-22-march-2024>

24 лютого 2022 року²³. Підкреслюючи, як війна докорінно змінила геополітичну ситуацію в Європі та за її межами, депутати наголошують, що головною метою є перемога України у війні, попереджаючи про серйозні наслідки, якщо цього не станеться. Євродепутати кажуть, що інші авторитарні режими спостерігають за розвитком конфлікту, щоб оцінити власну свободу дій для проведення агресивної зовнішньої політики.

Для того, щоб Київ виграв війну, не повинно бути «жодних самообмежень на військову допомогу Україні» при цьому парламент підтверджує необхідність надати державі все необхідне для відновлення повного контролю над її міжнародно визнаною територією.

Всі союзники по ЄС і НАТО повинні надавати Україні військову підтримку у розмірі не менше 0,25 % свого ВВП щорічно, – стверджують депутати Європарламенту, – закликаючи держави ЄС негайно розпочати діалог з оборонними компаніями для забезпечення збільшення виробництва і поставок боєприпасів, снарядів і ракет в Україну, які повинні бути пріоритетними перед замовленнями з інших третіх країн.

Резолюція підкреслює нагальну потребу в міцному правовому режимі, який дозволить конфіскувати російські державні активи, заморожені ЄС, і використати їх для відновлення України та виплат компенсацій жертвам війни. Росія має бути зобов'язана виплатити репарації, накладені на неї, щоб забезпечити її суттєвий внесок у відбудову України.

12 березня 2024 року Парламент ухвалив узгоджену з державами-членами Директиву про криміналізацію порушення та обходу санкцій ЄС²⁴. Директива запровадить загальне визначення порушень та мінімальні покарання за них.

Санкції ЄС можуть включати заморожування коштів і активів (у тому числі криптоактивів), заборони на поїздки, ембарго на постачання зброї та обмеження на бізнес-сектори. Хоча санкції приймаються на рівні ЄС, їх застосування покладається на держави-члени, серед яких визначення порушень санкцій та пов'язаних з ними покарань різняться. Новий закон встановлює узгоджені визначення порушень, які включають такі дії, як незаможування коштів, недотримання заборони на в'їзд або ембарго на постачання зброї, переказ коштів особам, що перебувають під санкціями, або ведення бізнесу з державними організаціями держав, що перебувають під санкціями. Надання фінансових послуг або юридичних консультацій всупереч санкціям також стане кримінальним злочином.

²³ European Parliament resolution of 29 February 2024 on the need for unwavering EU support for Ukraine, after two years of Russia's war of aggression against Ukraine (2024/2526(RSP)). URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0119_EN.html

²⁴ European Parliament legislative resolution of 12 March 2024 on the proposal for a directive of the European Parliament and of the Council on the definition of criminal offences and penalties for the violation of Union restrictive measures (COM(2022)0684 – C9-0401/2022 – 2022/0398(COD)). URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0125_EN.html

Директива гарантує, що покарання за порушення та обхід санкцій є стримуючим, оскільки робить їх кримінальними злочинами, за які передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк до п'яти років у всіх державах-членах ЄС.

Легальна міграція: Європарламентарі схвалюють посилені правила отримання одноразових дозволів на проживання та роботу²⁵.

13 березня 2024 року Європейський парламент підтримав більш ефективні правила ЄС щодо комбінованих дозволів на роботу та проживання для громадян третіх країн.

Оновлення Директиви про єдиний дозвіл, прийнятої у 2011 році, яка встановлює єдину адміністративну процедуру надання дозволу громадянам третіх країн, які бажають жити і працювати в країні ЄС, а також загальний набір прав для працівників з третіх країн, було ухвалено 465 голосами «за», 122 голосами «проти» і 27 голосами «утрималися».

Під час переговорів депутати Європарламенту домоглися встановлення 90-денного терміну для прийняття рішення за заявками на отримання одного дозволу, порівняно з нинішніми чотирма місяцями. Процедури щодо особливо складних справ можуть бути продовжені на 30 днів, а час на видачу візи, якщо це необхідно, не враховується. Нові правила дозволять власнику дійсного дозволу на проживання подавати заяву на отримання єдиного дозволу також із території ЄС. Таким чином особа, яка легально проживає в ЄС, зможе подати заяву на зміну свого правового статусу без необхідності повертатися в свою країну.

Згідно з новими правилами, власники єдиного дозволу матимуть право змінювати роботодавця, професію та сектор роботи. Під час переговорів депутати Європарламенту запевнили, що для цього буде достатньо простого повідомлення від нового роботодавця. Національні органи влади матимуть 45 днів, щоб заперечити проти такої зміни. Депутати Європарламенту також обмежили умови, за яких цей дозвіл може підлягати перевірці на ринку праці.

Держави ЄС матимуть можливість вимагати початковий період до шести місяців, протягом якого зміна роботодавця буде неможливою. Однак, зміна роботодавця протягом цього періоду все ще буде можлива, якщо роботодавець серйозно порушує трудовий договір, наприклад, встановлює особливо експлуаторські умови праці.

Якщо власник дозволу на тимчасове проживання безробітний, він матиме від трьох до шести місяців, якщо він має дозвіл більше двох років, щоб знайти іншу роботу до того, як його дозвіл буде анульовано, порівняно з двома місяцями за нинішніми правилами. Держави-члени ЄС можуть встановлювати довші терміни. Якщо працівник зазнав особливо експлуаторських умов праці, держави-члени

²⁵ Legal migration: MEPs endorse beefed-up single residence and work permit rules. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240308IPR19036/legal-migration-meps-endorse-beefed-up-single-residence-and-work-permit-rules>

продовжують на три місяці період безробіття, протягом якого єдиний дозвіл залишається дійсним. Якщо власник єдиного дозволу є безробітним більше трьох місяців, держави-члени можуть вимагати від нього надати докази того, що він має достатньо ресурсів для забезпечення себе без використання системи соціальної допомоги.

Тепер нові правила мають бути офіційно затверджені Радою. Держави-члени матимуть два роки після набуття чинності Директиви, щоб внести зміни до свого національного законодавства. Це законодавство не поширюється на Данію та Ірландію.

Закон про штучний інтелект: Європарламентарі ухвалили історичний закон²⁶.

13 березня 2024 року Парламент схвалив Закон про штучний інтелект, який забезпечує безпеку та дотримання основних прав людини, одночасно стимулюючи інновації.

Регламент, узгоджений в ході переговорів з державами-членами в грудні 2023 року, був схвалений депутатами Європарламенту 523 голосами «за», 46 – «проти» і 49 – «утрималися».

Він спрямований на захист фундаментальних прав, демократії, верховенства права та екологічної стійкості від ризикованого ШІ, одночасно стимулюючи інновації та утверджуючи Європу як лідера в цій галузі. Регламент встановлює зобов'язання щодо ШІ, виходячи з його потенційних ризиків і рівня впливу.

Нові правила забороняють певні програми ШІ, які загрожують правам громадян, зокрема системи біометричної категоризації на основі чутливих характеристик і нецільове вилучення зображень обличчя з Інтернету або відеозаписів камер спостереження для створення баз даних розпізнавання обличчя. Також буде заборонено розпізнавання емоцій на робочому місці та в школах, соціальний скоринг, предиктивна поліція (коли вона базується виключно на профілюванні особи або оцінці її характеристик) та ШІ, який маніпулює людською поведінкою або експлуатує вразливості людей.

Використання систем біометричної ідентифікації (RBI) правоохоронними органами заборонено в принципі, за винятком вичерпно перелічених і вузько визначених ситуацій. RBI в режимі «реального часу» може бути розгорнута лише за умови дотримання суворих гарантій, наприклад, її використання обмежене в часі та географічному масштабі і підлягає спеціальному попередньому судовому або адміністративному дозволу. Таке використання може включати, наприклад, цілеспрямований пошук зниклої людини або запобігання терористичній атаці. Використання таких систем постфактум («пост-віддалене RBI») вважається

²⁶ Artificial Intelligence Act: MEPs adopt landmark law. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240308IPR19015/artificial-intelligence-act-meps-adopt-landmark-law>

випадком використання з високим ступенем ризику, що вимагає судового дозволу, якщо воно пов'язане з кримінальним злочином.

Чіткі зобов'язання також передбачені для інших систем ШІ високого ризику (через їхню значну потенційну шкоду для здоров'я, безпеки, фундаментальних прав, навколишнього середовища, демократії та верховенства права). Приклади використання ШІ з високим ступенем ризику включають критично важливу інфраструктуру, освіту та професійну підготовку, працевлаштування, основні приватні та державні послуги (наприклад, охорону здоров'я, банківські послуги), певні системи в правоохоронних органах, міграції та управлінні кордонами, правосудді та демократичних процесах (наприклад, вплив на вибори). Такі системи повинні оцінювати та зменшувати ризики, бути прозорими та точними, а також забезпечувати людський нагляд. Громадяни матимуть право подавати скарги на системи штучного інтелекту та отримувати роз'яснення щодо рішень, ухвалених на основі систем штучного інтелекту з високим ступенем ризику, які впливають на їхні права.

Системи штучного інтелекту загального призначення (ШІ) та моделі ШІ, на яких вони базуються, повинні відповідати певним вимогам прозорості, зокрема, відповідати законодавству ЄС про авторське право та публікувати докладні зведення про контент, який використовується для навчання. До більш потужних моделей GPT, які можуть становити системні ризики, висуваються додаткові вимоги, зокрема щодо проведення оцінювання моделей, оцінки та зменшення системних ризиків, а також звітування про інциденти.

Крім того, штучні або маніпульовані зображення, аудіо- чи відеоконтент («глибокі фейки») мають бути чітко позначені.

На національному рівні необхідно створити регуляторні «пісочниці» і провести тестування в реальних умовах, зробити їх доступними для малого і середнього бізнесу і стартапів, щоб розробляти і навчати інноваційний ШІ перед його виведенням на ринок.

Акт про кіберстійкість: Європарламентарі ухвалюють плани щодо підвищення безпеки цифрових продуктів²⁷.

12 березня 2024 року Парламент схвалив нові стандарти кіберстійкості для захисту всіх цифрових продуктів в ЄС від кіберзагроз.

Регламент, вже узгоджений з Радою в грудні 2023 року, має на меті забезпечити, щоб продукти з цифровими функціями були безпечними у використанні, стійкими до кіберзагроз та надавали достатньо інформації про їхні властивості безпеки.

²⁷ Cyber Resilience Act: MEPs adopt plans to boost security of digital products. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240308IPR18991/cyber-resilience-act-meeps-adopt-plans-to-boost-security-of-digital-products>

Важливі та критичні продукти будуть внесені до різних списків залежно від їхньої критичності та рівня ризику для кібербезпеки, який вони становлять. Обидва списки будуть запропоновані та оновлені Європейською Комісією. Продукти, які вважатимуться такими, що становлять вищий ризик для кібербезпеки, будуть більш суворо перевірятися нотифікованим органом, в той час як інші можуть пройти більш легкий процес оцінки відповідності, який часто здійснюється виробниками самостійно.

Під час переговорів депутати Європарламенту переконалися, що нові правила поширюються на такі продукти, як програмне забезпечення систем управління ідентифікацією, менеджери паролів, біометричні зчитувачі, розумні домашні помічники та приватні камери спостереження. Оновлення безпеки також повинні встановлюватися автоматично і окремо від функціональних оновлень.

Депутати Європарламенту також закликали Агентство Європейського Союзу з кібербезпеки (ENISA) більш активно залучатись до виявлення вразливостей та інцидентів. Агентство буде повідомлятися відповідною державою-членом і отримуватиме інформацію, щоб оцінити ситуацію і, якщо воно виявить системний ризик, поінформує інші держави-члени, щоб вони змогли вжити необхідних заходів.

Щоб підкреслити важливість професійних навичок у сфері кібербезпеки, депутати Європарламенту також запровадили освітні та навчальні програми, спільні ініціативи та стратегії, спрямовані на підвищення мобільності робочої сили у сфері регулювання.

Законопроект був схвалений 517 голосами «за», 12 – «проти» і 78 – «утрималися». Тепер він має бути офіційно схвалений Радою, щоб набути чинності.

Закон про свободу медіа: новий законопроект про захист журналістів і свободу преси²⁸.

13 березня 2024 року депутати Європарламенту з прийняттям Закону надали остаточну згоду щодо посилення захисту журналістів і медіа ЄС від політичного або економічного втручання. Відповідно до нового Закону, прийнятого 464 голосами «за», 92 – «проти» і 65 – «утрималися», держави-члени будуть зобов'язані захищати незалежність медіа, а всі форми втручання в редакційні рішення будуть заборонені.

Владі буде заборонено тиснути на журналістів і редакторів щодо розкриття своїх джерел, у тому числі шляхом їх затримання, застосування санкцій, проведення обшуків в офісах або встановлення на їхніх електронних пристроях програмного забезпечення для стеження.

Парламент додав значні гарантії щодо використання програмного забезпечення для слідкування, яке буде можливе лише в конкретному випадку і за

²⁸ Media Freedom Act: a new bill to protect EU journalists and press freedom. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240308IPR19014/media-freedom-act-a-new-bill-to-protect-eu-journalists-and-press-freedom>

умови отримання відповідного дозволу від судового органу, який розслідує тяжкі злочини, за які передбачено покарання у вигляді позбавлення волі. Навіть у цих випадках підозрювані матимуть право отримати інформацію після того, як стеження відбулося, і матимуть право оскаржити такі дії в суді.

З метою запобігання використанню суспільних медіа в політичних цілях їхні керівники та члени правління повинні обиратися за прозорими й недискримінаційними процедурами на достатньо тривалій строк перебування на посаді. Їх не можна буде звільнити до закінчення строку контракту, якщо вони більше не відповідають професійним критеріям. Громадські медіа повинні фінансуватися за прозорими й об'єктивними процедурами, а фінансування повинно бути сталим і передбачуваним. Медіа будуть зобов'язані звітуватися про кошти, отримані від державної реклами і щодо державної фінансової підтримки, зокрема від держав, які не є членами ЄС.

Депутати Європарламенту подбали про те, щоб запровадити механізм для запобігання дуже великим онлайн-платформам, зокрема Facebook, X (раніше відомим як Twitter) або Instagram, від довільного обмеження або видалення незалежного медіаконтенту.

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*